

ומפרש אלו אנשים יבואו ויעידו, **יבא נמרוד ויעיד באברהם שלא**
עבד עבודת פוזבבים, על אף שהכריחו לעבוד עבודת כוכבים. **יבא**
לכן ויעיד פועקב שלא נחשד על הנול, על אף השנים המרובות
 שדר אצלו. **תבא אשת פומיפרע ויעיד ביוסף שלא נחשד על**
העבירה, ולא שכב עמה על אף פתייה. **יבא נבוכד נצר ויעיד**
בחנינה מישאל ועזרה שלא השתחוו לצלם על אף גזירתו. **יבא**
דרוש ויעיד דניאל שלא ביטל את התפלה על אף גזירתו. **יבא**
בלדד השוחי וצופר הנעמתי ואלפיז התימני (ואליהו בן ברקאל
הבזי) שהיו נביאי אומות העולם וידעו את עניני ישראל, ויעידו
 בהם בישׂראל שקיימו את כל התורה כולה. וענין זה שמאומות
 העולם עצמן יבואו עדים ויעידו בישראל, יש ללמוד ממה שנאמר
 (ישעיה טו) **'הגנו עידיהם ויצדקו וישמעו ויאמרו אמת'**.
 הגמרא מביאה את תשובת הגוים לאחר שנדרחו כל טענותיהם: **אמרו**
הגוים לפנינו - לפני הקב"ה, רבוננו של עולם, הנה לנו מראש
ונעשנה - תן לנו אפשרות לקיים את התורה מעתה. **אמר להן**
הקדוש ברוך הוא, שומים שבעולם, מי שפירח בערב שבת, כלומר
בעולם הזה הדומה לערב שבת, יאכל - יקבל שכרו **בשבת -** בעולם
 הבא, אבל מי שלא פירח בערב שבת, מהיכן יאכל בשבת, **אלא,**
אף על פי כן, מצוה קלה יש לי וסוכה שמה, לכו ועשו אותה.
 שואלת הגמרא: **ומי מצוה אמרת קבי -** וכי יכולים לומר שהקב"ה
 נותן לאומות העולם אפשרות לעתיד לבוא לקיים מצוה, **והא אמר**
רבי יהושע בן לוי, מאי דכתיב (דברים יא) 'אשר אנכי מצוה היום
לעשותם, מפסוק זה יש לדרוש, 'היום' - בעולם הזה, יש אפשרות
'לעשותם' - את המצוות, **ולא 'למחר' -** בעולם הבא, **'לעשותם,**
שבעולם הבא אין אפשרות לעשותן עוד. ועוד יש לדרוש, **'היום'**
לעשותם, ולא 'היום' ליפול שָׁכַר, שקבלת שכר על המצוות היא
 רק בעולם הבא ולא בעולם הזה. וכיצד ניתנת לאומות העולם
 הזדמנות לעתיד לבוא לעשות את המצוה. משיבה הגמרא: **אלא**
מכיון שאין הקדוש ברוך הוא בא בפרזינא - בעלילה **עם ברייתו,**
 הרי הוא נותן להם הזדמנות נוספת לקיים את התורה.
 מבררת הגמרא: **ואמאי קרי ליה -** מדיע קורא למצות סוכה **'מצוה**
קלה'. משיבה הגמרא: **משום דלית ביה חסרון פיס -** משום שאיננה
 מצוה שצריך לחסר ממונו כדי לקיימה.
מיד כל אהד [ואהד] מהגוים נוטל והולך ועושה סוכה בראש גגו,
והקדוש ברוך הוא מקדיר עליהם חמה - גורם לשמש לנפק ולבקוע
 את הרקיע ולחמם חום גדול בתקופת תמוז, **וכל אהד ואהד**
מהגוים, מבצעט בסוכתו ויוצא, שנאמר (תהלים א) 'ננתקה את
מוסרותימו ונשליכה מגנו עבותימו', והפסוק עוסק במרידת הגוים
 בהקב"ה, וכפי שנאמר לפני כן (שם ב א-ג) **'למה רגשו גוים ולאמים**
הגו ריק. יתיצבו מלכי ארץ ורוזנים נוסדו יחד על ה' ועל משיחו'.
 והיינו שהגוים רוצים לנתק את עצמם מעול מצות סוכה שניתנה
 להם.
 שואלת הגמרא: וכי הקב"ה מקדיר עליהם חמה, **והא אמרת שאין**
הקדוש ברוך הוא בא בפרזינא עם ברייתו, וכיצד הוא גורם להם
 לאבד את המצוה ולהענש. מתרצת הגמרא: **משום דישׂראל נמו**
וימנין

לומר שאף על פי שקיימין אותן אין מקבלין עליהם שָׁכַר, ונמצא
 שמה שהתירן להם אין זה לטובתם. מקשה הגמרא: **ולא יקבלו שכר**
אם יקיימו שבע מצוות אלו, והתנאי בברייתא, ה"ה רבי מאיר אומר,
מנין שאפילו עובד פוזבבים ועוסק בתורה שהוא ככהן גדול,
תלמוד לומר 'אשר יעשה אותם האדם וחי בהם' (ויקרא יח ט), והנה
בהנים ליום וישׂראלים לא נאמר, אלא 'האדם', הא למדת מפסוק
 זה, שאפילו עובד פוזבבים ועוסק בתורה הרי הוא ככהן גדול,
 וכיצד אפשר לומר שאינם מקבלים על כך שכר. מתרצת הגמרא:
אלא לומר לה, שאין מקבלין עליהם שָׁכַר במצוה ועושה - כמי
 שמחוייב לעשות דבר זה ועושהו, **אלא מקבלים שכר כמי שאינו**
מצוה ועושה, דאמר רבי הנינא, גדול המצוה ועושה, יותר
משאינו מצוה ועושה.
 לאחר שנדחתה טענת הגוים שלא קיימו את התורה מכיון שלא כפיה
 עליהם, ממשיכים הגוים וטוענים טענה אחרת: **[אלא כך] אומרים**
[העובדי כוכבים] לפני [הקדוש ברוך הוא], רבוננו של עולם,
ישׂראל שקיבלוה ה"כ קיימיה, ומדוע הם ראויים לשכר. אמר להם
הקדוש ברוך הוא לגוים, אני מעיד בהם - ובני ישראל **שקיימו**
את התורה [כולה]. אומרים לפניו הגוים, רבוננו של עולם, **בלום**
יש אב שמעיד על בנו, והרי קרובים פסולים לעדות, ואתה הנך
 אביהם של בני ישראל, **דכתיב (שמות ד כב) 'בני כבודי ישראל,** ואינך
 יכול להעיד עליהם. **אמר להם הקדוש ברוך הוא, שמים וארץ**
ועידו בהם שקיימו את התורה כולה, אומרים לפניו הגוים, רבוננו
של עולם, שמים וארץ נוצעין בעדותן ועדותם פסולה, שנאמר (ירמיה
לג כה) 'בה אמר ה' אם לא בריתי יוםם וילילה חוקות שמים וארץ
לא שמת', והיינו שקיום השמים והארץ הוא בוכות שישראל
 מקיימם את התורה.
 הגמרא מביאה דרשה נוספת שקיום מעשה בראשית תלוי בקבלת
 התורה: **(דאמר) [ואמר] רבי שמעון בן לקיש, מאי דכתיב -** מהו
 שנאמר **(בראשית א לא) 'ויהי ערב ויהי בקר יום הששי',** ולא נכתב **'יום**
שישי' בלא **'היא',** הרי זה מלמד שהתנה הקדוש ברוך הוא עם
 מעשה בראשית, **ואמר, אם ישׂראל מקבלין את תורתו ביום**
השישי כסיון שעתידים ישראל לקבל בו את התורה, מוטב ותהיו
אתם קיימים, ואם לאו, אני אחזיר אתכם לתוהו ובוהו כפי
שהייתם קודם הבריאה.
 דרשה נוספת בענין זה: **(והיינו דאמר) [ואמר] חזקיה, מאי דכתיב**
(תהלים ע ט) 'משמים השמעת דין, ארץ יראה ושקטה', פסוק זה
 עוסק במתן תורה, שבשעה שהשמיע הקב"ה משמים את דיני התורה
 הארץ יראה ושקטה, וקשה, אם הארץ יראה למה היא שקטה, ואם
 שקטה למה יראה, **אלא שבתלה יראה שמה לא יקבלו ישראל**
את התורה ותחזור לתוהו ובוהו, כפי שהתנה עמה הקב"ה בשעה
שבראה, ולכפוף כשאמרו 'נעשה ונשמע' שקטה.
 מדרשות אלו אנו לומדים שקיום השמים והארץ תלוי בקבלת ישראל
 את התורה, ולכן טענו אומות העולם שהשמים והארץ אינם כשרים
 להעיד על כך, כיון שהם נוגעים בדבר.
אמר להם הקדוש ברוך הוא לאומות העולם, מכם - אנשים
 מביניכם **יבאו ויעידו בהן בישראל שקיימו את התורה כולה.**

המשך ביאור למס' עבודה זרה ליום שלישי עמ' ב

האדם, כפי שנאמר (משלי כב) **'צנים פחים בדרך עקש, שומר נפשו**
ירחק מהם' - המחלות הבאות מהקור והחום נמצאות בדרך העיקש,
 ומי ששומר את נפשו ירחק מהם. **ואיבעית אימא לעולם הבא,**
 והיינו בדרבי שמעון בן לקיש, **דאמר רבי שמעון בן לקיש, אין**
ניהנם לעתיד לבא, אלא הקדוש ברוך הוא מוציא חמה מנרתיקה
ומקדיר, רשעים נידונין ונענשים בה, וצדיקים מתרפאין בה. מה
 שרשעים נידונין

אדם ביון שפושין מדברי תורה ומן המצוות מיד מתים. דבר
 ו-פירוש) אחר, מה דגים שפכים ביון שקדרה עליהם חמה וזורחת
 עליהם בכח גדול מיד מתים, כך בני אדם ביון שקדרה עליהם
 חמה, מיד מתים. מפרשת הגמרא: **איבעית אימא הכוונה להקדרת**
החמה בעולם הזה, ואיבעית אימא להקדרתה לעולם הבא. מבארת
 הגמרא: **איבעית אימא בעולם הזה, והיינו בדרבי הנינא, דאמר רבי**
הנינא, הפל הבא על האדם, מחלות וכאבים, בידי גזירת שמים, חוץ
מחולי של צנים - [קור] **ופחים -** [חום] **שלפעמים בא על ידי פשיעת**

1 ירושלם על ראש שמחתי, שמפסוק זה יש ללמוד שהקב"ה זוכר את
 2 חורבן ירושלים, ומתאבל עליה. דוחה הגמרא: דלמא שפחה הוא
 3 דליכא אכל שחוק מיהא איכא - שמא הכוונה שאין הקב"ה שוכח
 4 את החורבן אך יש לפניו שחוק. אלא יש להוכיח מהא - מפסוק זה
 5 שנאמר בנוגע לחורבן 'החשיתי מעולם אחריש אתאפק' וגו' (ישעיה
 6 מב ד), ופירוש 'החשיתי' הוא 'שתקתי', והיינו שהקב"ה אומר, ימים
 7 רבים שתקתי והחרשתי והתאפקתי על חורבן הבית. וממה שנאמר
 8 'החשיתי מעולם', יש ללמוד שזמן החורבן שותק הקב"ה מכל
 9 שחוק.
 10 הגמרא חוזרת לשאלת רב אחא: מעתה קשה, מאחר שאין הקב"ה
 11 משחק לאחר חורבן בית המקדש, ברביעיות מאי עבד - מה הוא
 12 עושה בשעה הרביעית שהיה רגיל לשחק בה עם הלוי'תן. אלא יושב
 13 ומלמד תינוקות של בית רבן שמתו בעודם קטנים, תורה. שנאמר
 14 (ישעיה כח ט) 'את מי יורה דעה ואת מי יבין שמועה, גמולי מחלב
 15 עתיקי משדים', ויש לדרוש, למי יורה וילמד הקב"ה דעה, ולמי יבין
 16 ויסביר שמועה, דהיינו את התורה, לגמולי מחלב ולעתיקי משדים
 17 - לקטנים שנגמלו מיניקת החלב והועתקו ועזבו את שדי אמם.
 18 שואלת הגמרא: ומעיקרא מאן הוה מיגמר להו - ובראשונה, קודם
 19 שחרב בית המקדש והיה הקב"ה משחק עם הלוי'תן בשעה רביעית,
 20 מי היה מלמד את התינוקות תורה. משיבה הגמרא: איבעית אימא
 21 שאו לימדס המלאך מיטפטרין. ואיבעית אימא הא והא עבד - היה
 22 הקב"ה עושה בשעה הרביעית את שני הדברים, משחק עם הלוי'תן
 23 ומלמד תינוקות של בית רבן.
 24 הגמרא מבררת את סדר לילו של הקב"ה: ובליליא מאי עבד
 25 הקב"ה. משיבה הגמרא: איבעית אימא מעין מה שעושה בליליא,
 26 שבשלש שעות ראשונות עוסק בתורה, בשניות דן את העולם,
 27 בשלישיות זן את העולם, וברביעיות משחק עם לוי'תן. ואיבעית
 28 אימא, רוכב על פרוב קל שלו ושט בשמונה עשר אלק עולמות,
 29 שנאמר (תהלים סח יח) 'רכב אלהים רבזים אלפי שנאן, רבותיים
 30 היינו עשרים אלק, שהם שתי רבבות, אל תקרי שנאן אלא שניאן,
 31 והיינו שני אלפים מתוך העשרים אלק אינם, אלא יש שמונה עשר
 32 אלק בלבד, והפסוק מלמד שהקב"ה שט בשמונה עשר אלק עולמות
 33 אלו. ואיבעית אימא יושב ושומע שירה מפי חיות, שנאמר (תהלים
 34 מב ט) 'יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירו עמי, ויש לדרוש, שדוד
 35 המלך אומר שבים הקב"ה דן וזן ומלמד תורה, ובלילה הוא מתעסק
 36 יחד עמו בשירה.
 37 להלן תביא הגמרא מאמרים בענין תלמוד תורה: אמר רבי לוי, כל
 38 הפוסק מדברי תורה ועוסק בדברי שיחה בטלה, מאכילין לו נחלי
 39 רתמים - עץ ורותם, שהם חמים ביותר, שנאמר (איוב לד) 'הקוטפים
 40 מלוח עלי שית, ושורש רתמים להם'. ויש לדרוש שהקוטפים
 41 ומפסיקים מלוח, דהיינו מהתורה שנכתבה בלוחות, עלי שיח,
 42 כלומר כדי לשוחח בדברים בטלים, עונשם יהיה שורש רתמים
 43 לחמם. כלומר שיאכילו אותם שורש רתמים.
 44 אמר ריש לקיש, כל העוסק בתורה בלילה, הקדוש ברוך הוא
 45 מושך עליו חוט של חסד ביום, כלומר נתן את חינו בעיני הבריות
 46 ביום, שנאמר (תהלים מב ט) 'יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירו עמי',
 47 ויש לדרוש, מה פעם 'יומם יצוה ה' חסדו', שהקב"ה ימשוך עליו
 48 חוט של חסד ביום, משום ד'בלילה שירו עמי', שעסק בלילה בדברי
 49 תורה הנקראים שירה.
 50 איכא דאמרי כר אמר ריש לקיש, כל העוסק בתורה בעולם הזה
 51 הדומה ללילה, הקדוש ברוך הוא מושך עליו חוט של חסד בעולם
 52 הבא הדומה ליום, שיהיה לו שם טוב וחסד, שנאמר 'יומם יצוה ה'
 53 חסדו' וגו', מה טעם 'יומם יצוה ה' חסדו', שימשוך עליו חוט של
 54 חסד בעולם הבא הדומה ליום, משום ד'בלילה שירו עמי', שעסק
 55 בדברי תורה בעולם הזה הדומה ללילה.
 56 אמר רב יהודה אמר שמואל, מאי דכתיב (תהלים קא יד) 'ותעשה אדם
 57 כדני חים כרמש לא מושל בו, למה נמשלו בני אדם כדני חים,
 58 לומר לה, מה דנים שפים ביין שעולין ליבשה מיד מתים, אף בני

1 דמשפא להו תקופת תמוז עד תמוז - לפעמים תקופת תמוז, דהיינו
 2 הקיץ, מתמשכת עד חג הסוכות, והווי להו צערא - ויש להם צער
 3 מהשיבה בסוכה ומכל מקום יושבים בה. ומכיון שכן אין בטענה זו
 4 עלילה על הגוים דווקא.
 5 מקשה הגמרא: והאמר רבא, מצטער פטור מן הסוכה. ואם כן גם
 6 ישראל כשיש להם צער אינם מקיימים מצות סוכה, ומדי הטענה על
 7 אומות העולם. מתרצת הגמרא: נהי -אמת היא דפטור המצטער
 8 מהסוכה, בעומי מי מצטעי - וכי ישראל מבעטים בסוכתם
 9 כשיוצאים ממנה מפני הצער. והטענה על אומות העולם היא מדוע
 10 בעטו בה כשנפטרו ממנה.
 11 מיד הקדוש ברוך הוא יושב ומשחק עליהן. שנאמר (תהלים ב ד)
 12 'יושב בשמים ישחק וגו'.
 13 אמר רבי יצחק, אין שחוק לפני הקדוש ברוך הוא אלא אותו היום
 14 בלבד שבו בוטעים אומות העולם במצוה היחידה שניתנה להם.
 15 דעה נוספת בענין שחוק לפני הקדוש ברוך הוא: איכא דמתני -יש
 16 ששנון להא דרבי יצחק אהא - על ברייתא זו, דתנאי, רבי יוסי
 17 אומר, לעתיד לבא באין עובדי כוכבים ומתגידין.
 18 הגמרא מפסיקה את דברי הברייתא כדי לברר את דבריה. שואלת
 19 הגמרא: ומי מקבלין מיניהו -מהם גוים לעתיד לבוא. והתנאי
 20 ברייתא, אין מקבלין גוים לימות המשיח, פיוצא בו לא קבלו
 21 גוים לא בימי דוד ולא בימי שלמה, לפי שלא באו להתגיר לשם
 22 שמים אלא מחמת גדולת ישראל. משיבה הגמרא: אלא שנעשו גוים
 23 גוירים - שנגררו מעצמם להתגיר אף שלא קבלום.
 24 הגמרא חוזרת לדברי הברייתא: ומניחין תפילין בראשיהן, תפילין
 25 ברועיותיהם, ציצית בפגריהם, מוזה פסתיהם, כישראל, ביון
 26 שראין מלחמת גוג ומגוג, אומר להן הקב"ה לגוג ומגוג, על מה
 27 באתם למלחמה, אזמרים לו גוג ומגוג, באנו למלחמה על ה' ועל
 28 משיחו, וכפי שנאמר (שם א-ב) 'למה רגשו גוים ולאומים יהנו ריק
 29 [וגו] יתיצבו מלכי ארץ ורוזנים נוסדו יחד על ה' ועל משיחו, וכל
 30 יחד מהגרים כששומע זאת מתירא להשתיך לכלל ישראל ומנתק
 31 מצוהו והולך וחורר לנשו, שנאמר בהמשך המזמור (א) 'נתקה
 32 את מוסריתו ויגו' ונשליכה ממנו עבתימו, והקדוש ברוך הוא
 33 יושב ומשחק, שנאמר (שם ב ד) 'יושב בשמים ישחק [וגו] ה' ילעג
 34 למו, ועל כר אמר רבי יצחק, אין לו הקדוש ברוך הוא שחוק
 35 אלא אותו היום בלבד.
 36 מקשה הגמרא: איני - האם אכן אין שחוק לפני הקב"ה אלא יום אחד,
 37 והא אמר רב יהודה אמר רב, שתיים עשרה שעות היו היום, שלש
 38 שעות הראשונות הקדוש ברוך הוא יושב ועוסק בתורה, שלש
 39 שעות שניות הקדוש ברוך הוא יושב וזן את כל העולם כולו, ביון
 40 שראוה שנתחייב העולם פליה מחמת העונות, עומד מכסא הדין
 41 ויושב על פסא רחמים, שלש שעות שלישיית יושב וזן את כל
 42 העולם כולו - קוצב לכל בריות העולם מדיכן תודמן להם פרסתם,
 43 הקריג ראמים שהיא החיה הגדולה ביותר, עד ביצי כנים שהם בעלי
 44 החיים הקטנים ביותר, שלש שעות רביעיות יושב ומשחק עם לוי'תן,
 45 שנאמר (תהלים קד כו) 'לוי'תן זה יצרת לשחק בו'. הרי שהקב"ה משחק
 46 בכל יום, ולא כפי שאמר רבי יצחק. מתרצת הגמרא: אמר רב נחמן
 47 בר יצחק, עם ברויתו משחק בכל יום, ועל העבירות שעושים
 48 ברויתו אינו משחק אלא אותו היום בלבד.
 49 הגמרא מביאה את שאלת רב אחא: אמר ליה רב אחא לרב נחמן
 50 בר יצחק, מיום שחרב בית המקדש אין שחוק להקדוש ברוך הוא.
 51 הגמרא מפסיקה את שאלתו של רב אחא ודנה בדבריו: ומנן דליכא
 52 -שאין שחוק לפני הקב"ה מיום שחרב המקדש. אילימא - אם
 53 תרצה לומר מדכתיב בנבואת ישעיה על החורבן (ישעיה כב ג), 'ויקרא
 54 ה' אלהים צבאות ביום ההוא לכבי ולמספר ולקרתה' וגו',
 55 שהקב"ה מתאבל על החורבן. יש לדחות, דלמא ההוא יומא ותו לא
 56 - שמא רק באותו היום קרא הקב"ה צום וכבי אך לא בכל יום. אלא
 57 נלמד דבר זה מדכתיב (תהלים קלו ה-ו) 'אם אשפחה ירושלם תשפח
 58 ימיני, תדבק לשוני לחי אף לא אופרכי, אם לא אעלה את

1 אָדָם כִּיּוֹן שְׁפוֹרְשֵׁין מִדְּבָרֵי תוֹרָה וּמִן הַפְּצוֹת מִיַּד מַתִּים. דְּבָר
2 [-פירוש] אַחֵר, מַה דְּגִים שְׂפִיִם כִּיּוֹן שְׁקַדְרָה עֲלֵיהֶם חֶפְסָה וְזוֹרַחַת
3 עֲלֵיהֶם בְּכַח גְּדוֹל מִיַּד מַתִּים, כִּךְ כִּנֵּי אָדָם כִּיּוֹן שְׁקַדְרָה עֲלֵיהֶם
4 חֶפְסָה, מִיַּד מַתִּים. מִפְּרִשְׁתָּהּ הַגְּמָרָא: אִיבְעִית אִיטָא הַכוּוּנָה לְהַקְדַּרְתָּ
5 הַחֲמָה בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְאִיבְעִית אִיטָא לְהַקְדַּרְתָּהּ לְעוֹלָם הַבָּא. מִבְּאֵרְתָּ
6 הַגְּמָרָא: אִיבְעִית אִיטָא בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְהֵינֵנוּ כְּדָרְבֵי חֲנִינָא, דְּאָמַר רַבִּי
7 חֲנִינָא, הַכֹּל הֵבֵא עַל הָאָדָם, מַחֲלוֹת וְכַאֲבִים, בְּיַדֵּי גִזִּירַת שְׁמַיִם, חוּץ
8 מִחוּלֵי שֶׁל צְנִיִם [-קור] וּפְחִים [-חום] שֶׁלפְּעַמִּים בָּא עַל יַדֵּי פְּשִׁיעַת

9 הָאָדָם, כִּפִּי שְׁנַאמַר (משלי כב ה) 'צְנִיִם פְּחִים כְּדָרְבֵי עֵקֶשׁ, שׁוֹמֵר נַפְשׁוֹ
10 יִרְחַק מֵהֶם' - הַמַּחֲלוֹת הַבְּאוֹת מִהַקּוֹר וְהַחֹם נִמְצְאוֹת בְּדֶרֶךְ הָעֵיקֶשׁ,
11 וְמִי שֶׁשׁוֹמֵר אֶת נַפְשׁוֹ יִתְרַחַק מֵהֶם. וְאִיבְעִית אִיטָא לְעוֹלָם הַבָּא,
12 וְהֵינֵנוּ כְּדָרְבֵי שְׁמַעוֹן בֶּן לֶקִישׁ, דְּאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לֶקִישׁ, אִין
13 גִּיהֵנָם לְעֵתִיד לְבָא, אֵלָּא הַקְּדוֹשׁ כְּרוּךְ הוּא מוֹצִיא חֶפְסָה מִנְּרֵתִיקָה
14 וּמִקְדִּירָה, רְשָׁעִים נִידוּנִין וְנַעֲנָשִׁים כָּהֵן, וְצַדִּיקִים מְתַרְפְּאִין כָּהֵן. מַה
15 שְׁרְשָׁעִים נִידוּנִין